

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-001 046
Бања Лука, 24.4.2008. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као председника вијећа, Виоланде Шубарић, Биљане Томић, Горјане Попадић и Драгослава Лукића као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља З. М. из С. М., којег заступа Д. М., адвокат из П., против туженог М. М. из П., Ул. М. К. бр. 2., ради предаје ствари, в. спора 15.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број Гж-2084/03 од 13.6.2006. године, на сједници одржаној 24.4.2008. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужитеља се дјелимично уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број Гж-2084/03 од 13.6.2006. године се укида у дијелу одлуке за исплату износа од 15.000,00 КМ са законском затезном каматом и предмет у том дијелу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Приједору број П-207/00 од 28.3.2003. године обавезује се тужени да тужитељу преда у посјед трактор марке ИМТ ТИП ..., број мотора..., година производње..., црвене боје, регистарских ознака ПД... и тракторску приколицу марке Љ.Т. Љ., које ствари је примио на чување и кориштење као оставопримац по основу уговора о остави сачињеног 30.7.1992. године са оставодавцем Е. Б., које обавезе се тужени може ослободити уколико тужитељу исплати износ од 15.000,00 КМ са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, те се обавезује да тужитељу исплати трошкове парничног поступка у износу од 1.720,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број Гж-2084/03 од 13.6.2006. године жалба туженог се уважава, првостепена пресуда преиначава и тужитељ у цјелини одбија са тужбеним захтјевом.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељ побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се ревизија као неоснована одбије.

Ревизија је дјелимично основана.

У овој парници тужитељ захтијева да му тужени преда у посјед трактор марке ИМТ ТИП..., број мотора... са тракторском приколицом марке Љ.Т. Љ. или да му на име тих ствари исплати износ од 15.000,00 КМ са припадајућом законском затезном каматом.

Из стања списка предмета произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспорене пресуде утврђено: да је тужитељ власник трактора марке ИМТ ТИП... са бројем мотора..., произведеног... године, црвене боје, регистарске ознаке ПД... и тракторске приколице марке Љ.Т. Љ.; да су уговором о остави закљученим 30.7.1992. године између туженог, као оставопримца и Е.Б., као оставодавца, предметне ствари остављене на чување и употребу туженом, с чим се тужитељ као власник ствари накнадно сагласио; да су оне биле у посједу туженог до 9. или 10. мјесеца 1995. године када су их од туженог одузела трећа лица, што тужени није пријавио надлежним органима, иако се уговором обавезао да ће их чувати и да тужитељ као власник ствари предметном тужбом тражи њихову предају у посјед о чему је оставодавац Е.Б. обавијештена и саслушана као свједок о предмету спора.

Налазећи да је тужитељ власник спорних ствари, да су оне на основу уговора о остави закљученог са Е.Б. биле на чувању код туженог до 9. или 10. мјесеца 1995. године, да тужени није доказао да су их тада одузела трећа лица, првостепени суд је закључио да је основан захтјев тужитеља постављен у овој парници на темељу одредбе члана 37. Закона о својинско правним односима („Службени лист СФРЈ“ број 6/80 и 36/90, те „Службени гласник РС“ број 38/03, даље: ЗОСПО), па је судио тако да је усвојио захтјев тужитеља за предају у посјед ствари и одредио да се тужени те обавезе може ослободити ако тужитељу исплати износ од 15.000,00 КМ са припадајућом каматом.

Другостепени суд је, на темељу истог чињеничног утврђења, нашао да темељем одредбе члана 37. ЗОСПО није основан захтјев тужитеља за предају у посјед предметних ствари, јер тужитељ није доказао да се оне налазе у факатичкој власти туженог. Захтјев тужитеља за исплату износа од 15.000,00 КМ одбио је уз образложење да тужитељ није био у уговорном односу са туженим.

Одредбом члана 37. ЗОСПО, на којој се темељи захтјев тужитеља за враћање у посјед предметних ствари, прописано је да власник може тужбом захтијевати од посједника повраћај индивидуално одређене ствари. За ову тужбу активно је легитимисан власник ствари, а пасивно је легитимисан посједник ствари. Тужитељ мора доказати да на ствар, чије враћање тражи, има право власништва и да се та ствар налази у факатичкој власти туженог.

У конкретном случају тужени је тврдио да од 9. или 10. мјесеца 1995. године није у посједу спорних ствари, а тужитељ изведеним доказима није доказао да се предметне ствари налазе у посједу туженог у вријеме подношења тужбе нити у вријеме закључења главне расправе, па се у односу на туженог

није могао усвојити дио тужбеног захтјева за предају у посјед предметних ствари, а како је то правилно закључио другостепени суд.

Ради тога су неутемељени приговори ревидента којима правилност другостепене одлуке у овој дијелу оспорава тврдњом да нису разријешене околности због којих се спорне ствари не налазе у посједу туженог, јер оне, према напријед наведеном, нису битне за одлучивање о овом дијелу тужбеног захтјева тужитеља.

Зато је ревизију тужитеља, у дијелу одлуке за предају у посјед предметних ствари, ваљало одбити темељем одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/05, 85/03 и 74/05 - даље: ЗПП).

Међутим, основано ревидент оспорава правилност одлуке којом је другостепени суд одбио захтјев тужитеља за исплату захтијеваног новачног износа на име спорних ствари. Другостепени суд је погрешно одбио овај дио тужбеног захтјева тужитеља налазећи да тужени није био у уговорном односу са тужитељем у погледу спорних ствари.

Наиме, одредбом члана 713. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78 до 57/89 и „Службени гласник РС број 17/93 до 3/96) прописано је да уговор о остави ствари може пуноважно закључити у своје име и лице које није власник ствари и оставопримац је дужан вратити ствари њему, изузев ако докаже да је ствар украдена (став 1.), а ако треће лице тужбом захтијева ствар од оставопримца као власник оставопримац је дужан саопштити суду од кога лица је ствар примио, а истовремено обавијестити оставодавца о подигнутој тужби.

У конкретном случају испуњене су све законске претпоставке из цитиране законске одредбе јер је неспорно да је уговор о остави спорних ствари закључила Е.Б. као оставодавац за ствари које су власништво тужитеља, предметну тужбу поднио је тужитељ као власник ствари, тужени као оставопримац је саопштио суду да је спорне ствари примио од Е.Б., а она је као оставодавац обавијештена о подигнутој тужби (аслушана је у својству свједока и потврдила је да су спорне ствари власништво тужитеља).

Стога је неправилан закључак другостепеног суда у побијаној одлуци да тужбени захтјев у погледу новчаног потраживања тужитеља није основан због недостатка активне легитимације тужитеља.

Наиме, тужитељ је због напријед наведеног активно легитимисан за потраживања из спорног уговора о остави, а друго је питање шта ће се у даљем току поступка утврдити у погледу основаности и висине предметног потраживања тужитеља.

Према свему изнесеном, нижестепени судови су због погрешног правног приступа рјешавању ове правне ствари пропустили да утврде чињенице које су од битног значаја за рјешавање овога дијела спора, што ће странкама у наставку поступка омогућити према правилима из одредбе члана 7. и 123. ЗПП.

Стога је дјелимичним уважавањем ревизије тужитеља другостепена одлука укинута као у изреци ове пресуде на основу одредбе члана 250. ст. 2. ЗПП и предмет у укинутом дијелу враћен другостепеном суду на поновно суђење.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић